СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 263. Дерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 9 листопада, 1934.

VOL. XLII. No. 263. Jersey City, N. J., Friday, November 9, 1934. THREE CENTS.

ОСТАТОЧНІ ВИБОРЧІ ОБЧИСЛЕННЯ ВИКАЗУЮТЬ ДЕМОКРАТИЧНУ ПОБІДУ

ВАШИНҐТОН. — Докладні обчислення голосів, відданих у вівтіркових виборах, виявляють, що побіда адміністрації президента Рузвелта ще більша, ніж спершу здавалося.

Републиканці, що правда, добули ґовернорства в трох стейтах, але зате стратили поважно в конґресі. Будучий конґрес буде мати понад дві третини демократів у кождій палаті. Демократи кажуть, що це є велика побіда для політики президента Рузвелта, бо це було перше всенароднє голосування від часу, як президент проголосив свою політику „Нового Розділу".

Демократи будуть крім цього правити в 39 стейтах, бо тільки 9 стейтів будуть мати недемократичних ґовернорів. Вибори ґовернорів показалися незвичайно цікаві. В стейті Ню Джерзі вибрано незвичайно барвну особистість, републиканця Гаролда Гофмана. У стейті Меріленд перепав відомий демократичний політик Алберт Ричі. Для багатьох несподіванкою був вибір демократа Джорджа Ерла ґовернором Пенсилвенії. Несподіванкою був вибір републиканця ґовернором стейту Мишиґен, де в 1932 році побідили були демократи. У Каліфорнії републиканський кандидат Меріем дістав чверть міліона голосів більше від Синклера.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВУ ПОЛІТИКУ ПО ВИБОРАХ.

ВАШИНҐТОН. — Ґенеральний почтмайстер Джеймс Фарлі, краєвий голова демократичної партії, видав про вибори публичну заяву, в котрій пояснює вибори як повновласть для президента Рузвелта йти відважно вперед зі своїми плянами.

Президент Рузвелт про вибори нічого публично не заявив. Він зараз по виборах поспішно виїхав зі свого маєтку в Ґайд Парку, Ню Йорк, до Білого Дому.

Ґенрі Флечер, голова краєвого републиканського комітету, заповідає, що партія переведе незадовго реорґанізацію. В січні 1935 року буде склигана в тій ціли конференція лідерів партії. В багатьох місцевостях після розгрому в партії назрівають ріжні внутрішні боротьби.

Антон Синклер, радикальний письменник, що кандидував на уряд ґовернора стейту Каліфорнії з демократичної партії, приняв свою поразку легко, кажучи своїм товаришам: „Наша партія програла, бо не мала доброго кандидата". Він запевняє, що не перерве своєї роботи. Він навіть збирається добиватись усунення Меріема з уряду ґовернора.

Браття Ла Фолети, що побідили в стейті Висконсин, кажуть, що їх побіда означає розгром партійної машинерії, та закликають інші стейти повести таку саму боротьбу для добра краю.

Урядники Американської Федерації Праці вдоволені з вибору багатьох кандидатів, котрих поперла Федерація за їх прихильність до юній.

Соціялісти поясняють демократичну побіду як повновласть для президента йти далі по начеркненій лінії суспільних реформ.

БАНКИРІ ХВАЛЯТЬСЯ ДОПОМОГОЮ БИЗНЕСОВИ.

НЮ ЙОРК. — Союз Резервових Міських Банків обчисляє, що в банках є тепер 8 до 10 міліярдів долярів, котрі банки віддали до розпорядимости бизнесу, а з котрих бизнес іще не користає.

ЩЕ РАЗ ВИНА ЗА ЖЕРТВИ В ПОЖАРІ „МОРО КЕСЛА".

ВАШИНҐТОН. — Дикерсон Гувер, заступник директора Бюра Мореплавби при департаменті торговлі, предложив секретареви торговлі Ровперови звіт з розсліду корабельних інспекторів при цьому бюрі над пожаром корабля „Моро Кесл". Звіт підчеркує, що велике число жертв підчас пожару корабля було спричинене несправністю й недбалістю урядників корабля.

Звіт каже, що інспекторам не вдалося відкрити причини повстання пожару.

ЮНІЇ ПОЧИНАЮТЬ ЗБИРАТИ АНТИФАШИСТІВСЬКИЙ ФОНД.

НЮ ЙОРК. — У Мека Темпел відбувся бенкет у честь Волтера М. Ситрина, представника Британського Трейдюнійного Конґресу на конвенції Американської Федерації Праці. На бенкеті оповіщено, що американські юнії збирають фонд „для визволення робітників в Европі", що має бути вжитий для боротьби проти фашизму й націзму. Має він виносити що найменше 250,000 долярів і на випадок потреби має бути побільшений.

На бенкеті оповіщено теж, що Юнія Жіночих Кравців уже зібрала на цю ціль 50,000 долярів та задумує побільшити свою жертву до 75,000 долярів.

УВАГА! БОСТОН, МАСС.! УВАГА!

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ВІДДІЛІВ 238 і 374 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

:——::——: відбудуться :——::——:

В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1934 РОКУ

в 7-мій годині ввечір, в церковній салі.

Всі члени згаданих відділів повинні явитися на тих зборах. На зборах буде приявний головний предсідник **М. Мурашко.**

Головна канцелярія У. Н. Союза.

ПИСЬМЕННИКИ ОБВИНУВАЧЕНІ, В ПРОТИДЕРЖАВНІЙ ДІЯЛЬНОСТИ.

У варшавському окружному суді на днях мала відбутися розправа проти 7 обвинувачених у протидержавній діяльності, з яких більшість письменники або журналісти. Між ними є Генрик Джевецький, що недавно видав повість „Кваснявци" та сконфіскувану „Світ твердих людей"; далі публіцист Золотов, що містив свої праці в „Пшеґльонді Сполечнім" у Кракові, письменник Ст. Бравн і інші. Пять обвинувачених на розправу не прийшли; вони втекли. Тому суд відложив розправу, а за тими, що не прийшли на розправу, розіслав стежі листи Одного з обвинувачених, Золотова, інтернували в Березі Картуській. Його привели на розправу скованого.

У САНАТОРІЇ ЗАМАЛО ХОРИХ.

У загальній поліклініці у Львові була пресова конференція. Журналісти відвідали й санаторію для туберколічно хорих у Голоску. Тут довідалися, що санаторія має 155 ліжок, а хорих лише 40. Це не тому, щоби не було хорих, а тому, що нема готівки. Управа міста Львова при 17-міліоновому буджеті призначує 30,000 на поборювання туберкульози. Минулого року на кошт міста Львова лікувалися 4 хорі.

СУМНИЙ ПРОЯВ.

До львівського „Діла" пишуть:

В Баківцях, пов. Бібрка, двір парцелює до 600 морґів землі з лісом. Парцеляцію переводить банк „Товажиство Земске" (акційна спілка), якого справи веде Ян Заленскі, що мешкає у Львові (вул. Шайнохи ч. 31.). І цікава річ, що до купна приступають без перешкоди Поляки й Жиди (останні зі Стрілиськ), а для Українців поставлено зовсім іншу мірку. А саме коли який греко-католик зголоситься до купна, то йому ставлять за умову — зміну обряду. І на те, щоб могти купити за свої гроші землю, змінило вже свій рідний обряд багато наших людей, м. ін. Андрій Дейнеґа (аґітатор до купна поля й одночасно до зміни обряду), Олекса Березовський та інші. Дехто змінив з тією метою обряд, але покищо до цього не признається; зберігає це до якогось часу в тайні...

ПЕРЕГОНИ ЗА ПРИКЛАДОМ ЧЕРЕПАХ.

У Парижі зорганізували перегони авт під гаслом: хто їхатиме якнайповоліше. Траса була 660 метрів у дільниці Монмартр. Переможцем вийшов Помераль, який переїхав цю віддаль за 1 годину 16 м. 17 секунд.

ПРИСЯГНУВ, ЩО НЕ БУДЕ КРАСТИ В ПОЛЬЩІ.

В шинку при вул. Зеленій у Львові поліція арештувала міжнародного злодія Станислава Мартинишина, що в 1928 р. після відсидження кари перенісся був до Чехословаччини. При Мартинишині знайшли 450 зл. Мартинишин сказав, що у Львові ні в Польщі не буде красти. Його випустили, а гроші задержали до вияснення.

СУБОТНИК ЗГИНУВ У ТРАНСЙОРДАНІЇ.

Кілька літ тому виеміґрував із Софіївки (Луччина) суботник Марко до Палестини, де відвідав кожну закутину. З Палестини перейшов у Трансйорданію. Гроші скінчились і приходилося гинути з голоду. Щоб ратуватися, продав Марко обі дочки шеікови, а сам пішов до Єгипту. Тут доробився майна. Дістав від дочок листа, щоб забрав їх від шеіка, бо їм страшно жиється. Марко вернувся та хотів заплатити шеікови, щоб віддав йому дочки. Шеік не зголився. Тоді Марко на силу хотів відібрати дочки. Прийшло до бійки між шеіковими та Марковими людьми, в якій Марко наложив головою.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД.

У 1932. Карло Лєщак (родом із Борислава) після відсидження кари в станиславівській тюрмі вертався до дому. По дорозі присівся на віз господаря Князевича. Лєщак убив Князевича залізною штабою, яка була на возі, та забрав 5.50 зл. Утік до Станиславова й тут півтора року продавав часописи. В лютому ц. р. поліція арештувала Лєщака, а суд засудив його на кару смерти. Наслідком касації суд розглядає справу ще раз.

0 ДНІВ АРЕШТУ ЗА ЖВАЧКУ.

Один суддя в Шікаґо засудив на десять днів вязниці якогось добродія, що не хотів перестати в суді жувати ґуму. „Суд не ресторан, сказав суддя, ані не стайня для звірят, що належать до пережувачів".

Подібну пересторогу пережувачам ґуми видав едмонтонський поліційний суддя, коли один зі світків, зізнаючи на розправі, преспокійно пережовував ґуму й вивів з рівноваги адвоката.

ПОШЕСНІ НЕДУГИ ЛЮТУЮТЬ.

У селі Яблониці, повіт Надвірна, занедужали 28 дітей на шкарлятину й червінку. Також у селі Яворові занедужали кільканацять дітей на червінку. Науку в школах перервано. В рогатинськім повіті теж занедужали кільканацять дітей на червінку. Кілька шкіл замкнено на два тижні. У Ходорівщині лютує пошесть шкарлятини і дифтерії.

З ПІМСТИ ОБЛИВ СІРЧАНИМ КВАСОМ.

В селі Яковлево, дорогочинського повіту, Жид Вейвель Каліховський з пімсти на особистому тлі облив сірчаним квасом своїх сусідів Овшію Лєвіновича, Сару Клейницьку, Ізраїля і Хаю Львів, наслідком чого Клейницькій і Лєвіновичеви загрожує втрата зору. Решта важко попарені. Каліховський утік і його пошукує поліція.

ЗА ХАБАРІ.

У Варшаві засудили капітана Ковальського, бувшого платника першого полку шволежерів, на півтора року вязниці та виключення зі старшинського корпусу за принимання „дарунків" від військових доставців. Того самого капітана Ковальського обвинувачували також за крадіж 11,000 зл., але на це останнє не було доказів і з того заміту обвинуваченого звільнили.

ЯК РОСЛО НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ.

Домініяльне статистичне бюро оповістило всі переписи білого населення за 300 літ. 1608 року, три роки по заложенню нинішнього Монтреалу, нараховано в Канаді 28 поселенців. У 1609 році населення „Нової Франції", як тоді звалася Канада, виносило 8 осіб, бо 17 померли зимою. Від того часу відбувається постійний приріст. У 1734 році „Нова Франція" мала 37,716 білих мешканців, а двацять літ пізніше 55,059. Опісля прийшов поділ на Горішню й Долішню Канаду, приморські провінції і захід. Спис населення в 1931 році виказав 10,376,786 осіб.

ЦІКАВА ПРИЧИНА ДВОЖЕНСТВА.

Торонтонський суд засудив одного чоловіка на тримісячну тюрму за двоженство. Засуджений оправдувався, що він не зрозумів питання урядника в часі шлюбної церемонії. Урядник питав його, чи він „бечелер". Засудженому здавалось, що „бечелером" є той, що сам собі варить, а тому відповів „так", не згадуючи нічого про свою першу жінку.

ЯК ВОЛЬТЕР ДОРОБИВСЯ МАЙНА.

Французький письменник Вольтер зичив гроші своїм приятелям лише на процент. Його довжники не сплачували йому капіталу, але мали платити десять процентів аж до смерти Вольтера. Він зичив гроші на таких умовинах лише молодим людям. Сам виглядав на сухітника й не мав трудности знайти позичковців, бо всі думали, що він скоро помре. Таким способом Вольтер доробився пів міліона долярів.

БОСА Й ГОЛОДНА РОДИНА ОПОВІДАЄ ПРО СВОЮ БІДУ.

До місточка Римбей, на полудневий захід від Едмонтону, приїхала на двоколеснім візку мати з пятьма малими діточками. Мати й діти босі, голодні, зодягнені в мішки від муки. Мати оповіла, як вона бідувала в лісі 50 миль від Римбей. Їли дикі ягоди та зайці. Але то було літо. Тепер під зиму вони боялися лишитись у лісі й приїхали до місточка по ратунок від голодової смерти.

МОСКОВСЬКА ПАРАДА, АЛЕ ВЖЕ БЕЗ ПРОТЕСТУ ПРОТИ КАПІТАЛІСТІВ,

МОСКВА (Росія). — Совєти святкували 17-ту річницю большевицької революції. Зігнали на параду коло міліона жовнірів і робітників з фабрик. Ціла парада мала, як і минулими роками, характер військової маніфестації. Було величезне число тенків і ріжного роду гармат. Тільки в однім була ця парада відмінною від попередніх: не було підчас неї виступів проти капіталістичного світа. Бесідники цілком поминули цю справу. Залишили теж справу світової революції. Казали тільки, що Совєти мусять бути готові до війни, бо вона вибухне, а з війною прийде кінець капіталістичній системі.

Заборонено навіть носити плякати з написами проти буржуазних і капіталістичних держав. Тільки дозволили трохи гостріше виступити проти німецьких фашистів і японських імперіялістів.

Вечером по параді, перший раз від обняття влади Совєтами, запрошено на гостину до Кремлю представників капіталістичних і буржуазних урядів. Всіх їх, як і високих совєтських урядовців, принимав, витав і гостив Калінін, президент СССР.

ПОЛЬЩА ПРО СВОЄ ВІДНОШЕННЯ ДО ФРАНЦІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський сойм розпочав нову сесію. Підчас нарад заатаковано політику уряду супроти Франції. Критиковано завелику приязнь між Німеччиною і Польщею. І тверджено, що історична традиція Польщі це приязнь з Францією. Полковник Мєдзінський, як речник уряду, заявив, що відносини між Францією і Польщею є такісамі як були, та що Польща завжди буде вірною союзницею Франції.

ДО ІСТОРІЇ ГРАБУНКУ УКРАЇНИ.

МОСКВА. — „Правда" жалується, що Україна в минулому році не додала Москві до встановленого пляну 2,000,000 сотнарів цукрових буряків, а в цьому році повторюється тесаме. „Правда" твердить далі, що процес збору буряка стоїть нижче всякої критики.

ОБТЯЖУЮТЬ НАРІД ПОДАТКАМИ І ТЕМНОТОЮ.

ВАРШАВА. — Більша часть зібраного титулом податків ґроша піде на армію. Видатки на шкільництво зменшено. Тому уряд плянує завести оплати у вселюдних школах, що є протизаконним, бо арт. 118 конституції каже виразно, що „наука в державних і самоуправних школах є безплатна". Крім того населення, головно селяни і робітники, так зубожіло, що не в силі видержати ще й того податкового тягару.

КАРА ЗА „ТРИЗУБ".

КОЛОМИЯ (Галичина). — Окружний суд у Коломиї засудив за „Тризуб" на могилі поляглих українських стрільців: Кузьмівну на 100 злотих, Світлівну на 50 зл. і Яцилцинівну на 30 зл. кари з заміною на арешт.

ЖІНКИ ПРИ ВІЙСЬКУ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Декрет президента Польщі про військову помічну службу відноситься теж до жінок. До цеї служби покликуватимуть жінок у віці від 19 до 45 років. Помічна служба це виконування вартової служби, злуки, пасивної протилетунської, ґазової, протипожежної, технічної, санітарної і бюрової служби. Особи, покликані до цеї служби, дістають платню, кватирунок, однострій, а їх родини мають право на військовий причинок.

ТЕПЕРІШНИЙ ПАЦИФІЗМ РОСІЇ — СВІДОЦТВО ЇЇ СЛАБОСТИ.

ПАРИЖ. — „Еко де Парі" подає між іншим таке: Росія ніколи не була мирною нацією. Вона завжди була завойовницею, з ненавистю проковтуючи чужі народи. Чомуж сучасна Росія має відріжнятись від колишньої? Сучасний пацифізм Росії — це ніщо інше, як перш усього свідоцтво її слабости. Колиб вона не була слаба, то червона армія вже наступалаб на заході та сході для завоювання світу.

ІТАЛІЙСЬКІ ВЧИТЕЛІ У ВІЙСЬКОВИХ УНІФОРМАХ.

РИМ. — Вже розпочато по школах примусову науку військового вишколу. По середніх і високих школах позасідали офіцири в уніформах і розпочали свої виклади.

Крім того міністерство освіти зарядило, щоб у початкових школах усі вчителі й учительки носили в урядових шкільних годинах офіцирські мундури.

ПУБЛИЧНО ТАВРУЮТЬ НЕПАТРІОТИЧНИХ ГОРОЖАН.

БЕРЛІН. — У Німеччині гітлерівці взялися за середньовічний звичай публичного таврування деяких осіб. Перше робили це з тими дівчатами, що ходили з хлопцями-Жидами. Таке натаврування в ґазетах рівналося соціяльній руїні. Тепер роблять це з тими, що використовують бідних, головно безробітних, або ухиляються від жертв, хоч є людьми багатими.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОМУ ЦЕ ПОТРІБНЕ?

На українських землях під Польщею йде послідовна завзята боротьба на життя і смерть між двома політичними ідеольогіями: українською і польською. Тут не може й ніколи не буде ніяких компромісів. Бо тут може бути тільки цілковита перемога, або цілковита поразка. Всі тимчасові, компромісові наладнання тільки продовжують цю боротьбу.

Хто хоче вглянути в польську душу й польську політику, цей бачить, що так глядять на ту справу Поляки. І як польське громадянство так і польська держава свідомо прямують до побіди своєї ідеольогії. Ввесь їх державний і громадський апарат є звернений проти нас. І вони виразно про це пишуть і говорять навіть устами своїх найвизначніших людей. А польська католицька церква в Польщі ні словами своєї влади, ні навіть виступом хочби одного польського священика, не то епископа, не зробила ні одного кроку, щоб змінити щодо цього польську душу.

Щож лишається нам робити в таких обставинах? Виходилоб, що треба обєднати наші сили для самоохорони. Виходилоб, що коли в тім трагічнім положенню світські люди і світські партії чи установи є вмотані в ріжні тертя між собою, то бодай з боку церковної влади повинно виходити якесь заспокоєння, якийсь голос розваги, що сціплював би наше громадянство; якась осторога перед тим, щоб не розбивати свого власного нутра, щоб не ослаблювати своїх організацій, не підривати пошани до свого минулого й своїх традицій, а зате піддержувати пошану до себе і довіря у власні сили.

Та так не є. Доказом цього є ще й найновіша відозва еп. Хомишина, в якій він поручає духовенству своєї епархії попирати політичну католицьку організацію „Українська Народня Обнова" (УНО), як теж основувати по громадах — окремі від світських — парохіяльні читальні. Сам епископ твердить, що організація, яку він поручає, не має в нас попиту, бо вона „стоїть на становищі льояльности до тої держави, в якій знаходимось". Але ця льояльність, пише еп. Хомишин, ще не значить „зрезигнування з культуральних домагань свого народу". Отже український епископ хоче, щоб усі його вірні стали членами тої „льояльної" для Польщі політичної організації, себто, щоб дали доказ перед Польщею і світом, що вони „льояльні" і справи української державности не вигвіржують, а тільки не зризигнували з українських „культуральних" домагань, себто з читалень, шкіл, театру і т. п.

Чи не „гарна" відозва — під 16-ті роковини **Першого Листопада?!** В краю, річ природня, наша преса не може заняти щодо цеї відозви гідного становища вже хочби через саму польську цензуру. Але й „Діло" підкреслює, що якби зарядження епископа мало бути виконане, то в кожній місцевості станиславівської епархії прийде до терть, непорозумінь, а навіть боротьби між вірними одної й тої самої церкви, що „напевно не скріпить ні авторитету церкви, ні, тимбільше, її духовенства".

РІК СЛУЖБИ РІДНІЙ СПРАВІ.

(Звіт секретаря д-ра Л. Мишуги, зложений на Річнім Засіданню Виконавчого Комітету Обєднання).

(3)

Шестий конгрес Обєднання ухвалив резолюцію, якою закликує робітників українського походження в Америці брати якнайбільшу участь у **робітничих юніях**, щоб у той спосіб захоронити свої робітничі інтереси та використати силу робітничих організацій на користь поневоленого українського народу, а крім того через юнію виробляти в собі кращу організаційну здібність, потрібну для оборони робітничих і національних інтересів. Як би критично не ставитись до **Американської Федерації Праці**, то коли приходиться нашому робітникови вибирати між комуністичною демагогією і Федерацією, не може бути сумніву, що наш голос буде з А. Ф. Праці, бо з нею робітництво вправді заповільно, але послідовно добивається всюди чимраз більшого розуміння потреби охорони робітничих інтересів.

Та коли говоримо про українське юнійне робітництво в Америці, літаємо до певної міри в хмарах. Не знаємо, скільки його є, а тимсамим не знаємо, яку вона силу собою виявляє. Ніхто про це ніде не пише. З ніякої місцевости не подають у ніяких дописах, скільки там є наших юнійних робітників. Ні не знати, чи, де, й коли які наші робітники є делегатами на стейтові чи краєві конвенції А. Ф. Праці. На цю обставину треба нам усім тепер звертати особливу увагу. Ми бачимо, що А. Ф. Праці зачинає відограти чимраз більшу політичну ролю, хоч вона на ділі є аполітичною організацією. Її голос у справі недопущення до Америки совєтських виробів, як тих, що походять з невільницької праці, чи ухвала її конвенції в справі економічного бойкоту гітлерівської Німеччини для розбиття тамже робітничих юній, є доказом, що на терені А. Ф. Праці можна теж багато зробити і для нашої справи. Бо можнаб там натаврувати окупантів українських земель, що вимордовують українського селянина чи робітника голодом, або не допускають його до праці в фабриках, тому, що він українського роду. Коли ми могли вже висилати ріжні делегації до президентів Злучених Держав, секретарів стейту, праці й т. д., коли ми вже добиваємося зі справами оборони Старого Краю до американського конгресу, то мусимо тепер обороняти українську справу при допомозі зорганізованих рядів нашого юнійного робітництва на терені А. Ф. Праці з тим, що тим обороняємо теж і робітничу справу. Та заки до цього прийде, треба ту справу популяризувати серед нашого юнійного робітництва та підшукувати ті особи, при помочі яких можнаб по юніях ті наші справи порушувати в такий спосіб, щоб вони знайшли відгомін у головній екзекутиві Федерації, а далі на її конвенціях. Це є вдячні теми до статей по часописах і до промов по вічах. Бо з цього вичинуть дискусії, а за ними спроби перевести ту справу в діло.

3. Що виконано.

Згідно з маніфестом шестого конгресу Обєднання **листопад** минулого року був дійсно **місяцем протесту проти московсько-совєтського варварства на Великій Україні**. Протест Обєднання, висланий до президента Рузвельта, разом з іншими організаціями, був потім попертий масовими протисовєтськими маніфестаціями, першими того роду в Америці, які започаткувала маніфестація Українців з Ню Йорку й околиці, переведена саме в той день, коли Америка визнала Совєти. Як знаємо, та нюйорська маніфестація і всі інші протести, як от у Шікаго чи в інших містах, зискували всюди симпатії американської преси й американського громадянства та причинились у значній мірі до розголосу української справи не тільки в Америці, але й у цілім світі, бо всюди телеграми рознесли вісти про ті демонстрації. Треба теж признати, що й українські церкви в Америці виконали теж свій обовязок, узнавши **неділю 19. листопада** минулого року **неділею національної жалоби і молитви за вимордуваний совєтами український нарід.**

В порозумінню з нами завязався заходами **Союза Українок Америки** спеціяльний **Комітет Допомоги Голодуючій Україні**, якого головою є д-р Неоніля Пелехович - Гайворонська, та який займається збиранням жертв голодуючим і висилає їх у призначене місце. Жертви, які приходять до Обєднання на ту ціль, відсилаємо до цього комітету, щоб тим чином відділити гуманітарну акцію від політичної й не наражувати людей під Совєтами, які одержують з Америки допомоги, на ніякі переслідування.

Дуже багато забрало нам часу і принесло чимало клопотів, як ми спробували при помочі одної американської сили повести у Вашингтоні працю в такий спосіб, щоб там знайти відповідний грунт під якийсь видніший протест проти московсько-совєтської політики виголоджування України. Вкінці прийшли ми до переконання, що треба це далі робити виключно своїми власними, хоч слабими, силами і безплатною працею, бо нема фондів навіть на покриття коштів найконечніших поїздок до Вашингтону, а не то на удержання якогось бюра чи на коштовніші публікації. Та не будемо тепер тратити часу на переповідання наших трудів і заходів. Тому тільки стверджую, що довели ми до цього, що в **конгресі була** поставлена конгресменом Гемилтоном Фішом мол. відома **резолюція в справі голоду на Україні під Совєтами**. Річ ясна, що ми добре здавали собі справу з того, що годі з цього надіятися якихсь надзвичайних успіхів. Але ми доцінювали моральну силу того акту і щодо цього не помилились, бо він відбився широким відгомоном, особливо в Англії.

Ми видали брошуру „**Famine in Ukraine**". Обговоривши її характер і ціль, віддали ми її оброблення д-рови Семенови Демидчукови, що він виконав. Потім її доповнено й вигладжено, при чім доложив теж значного труду п. Стефан Шумейко. Брошуру ту використали **лорд Денбі й архиепископ з Кентербері** для своїх промов в англійським парляменті. Її замовляли в нас ріжні англійські установи, а лорд **Phillimore**, голова "Russian Coordinating Committee", писав нам у листі з 12 липня б. р., що "The pamphlet is exceedingly useful and to the point, and I am very much obliged for it."

А з чужинецьких критик звертаємо увагу хочби на ту недавню, яку поміщено на двох сторонах журналу "The Empire Record" (The Journal of the British Empire Union, London, October, 1934).

Стверджую теж тільки загально, що звернувся до нас **д-р Евальд Аменде**, генеральний секретар Міжнародного й Міжконфесійного Допомогового Комітету Голодуючим під Совєтами, підчас своєї акції в Америці та ми допомагали йому у тій праці матеріялами і співпрацею.

Допомогову акцію у виді грошевих збірок вели ми цього року, як і давнішими роками. Вислали ми для Рідного Краю **$17,140.** Разом за 12 років існування Обєднання ми переслали до Рідного Краю **$233,328.15.**

В нашій політичній обороні Західньої України закликали ми в останніх часах наше громадянство звернути пильнішу увагу на **концентраційні табори в Польщі**, які являються для Українців дальшою „пацифікацією", тільки в іншім виді.

Вже є в друку і за яких три тижні буде готова видана нами книжка, затитулована **"Spirit of Ukraine"**, якої зредагування ми віддали п. О. Ревюкови. Публікація та, якщо наші сподівання здійсняться, повинна принести нам великі користи, коли йде про глибше освідомлення нашої тут родженої молоди чи американського громадянства. Аж цілі чотири роки заходів склалися на появу цеї невеликої книжки, якої остаточну появу уможливив У. Н. Союз, давши нам допомогу в сумі $800, завдяки якій могли ми сплатити трохи довгу за книгу "Polish Atrocities in Ukraine" та дати зачет на друк отсеї нової.

Для історії того, на мою думку дуже важного й цінного видання, як і для зрозуміння, як воно здійснилося, дозволю собі навести деякі подробиці. Дня 9 серпня 1930 р. вислав я був до нашого публіциста, п. С. Сновиди в Европі, таке предложення:

„Нам треба видати доконче невеличку брошуру про те, хто ми, скільки нас та які наші національні змагання. Наші люди по місцях беруть щораз частіше участь у ріжних народніх виставах, які влаштовують тут раз-у-раз ріжні стейти. На тих виставах виступають хори, співають пісні, грають на бандурі й танцюють. При таких виступах є нагода популяризувати нашу справу, бо тоді пише преса за нас більше, а крім того заходом виставових комітетів виходять книжки, в яких можна містити огляди про нашу культуру і наші державницькі змагання. Таку брошуру уявляю собі з таких частин:

„Перша: Український вклад у культуру світову (вклад). Тут треба згадати за Руську Правду, Записки Данила Паломника, Слово о полку Ігоревім, бо про них знають як російські памятники. Далі треба піднести Україну як охоронний вал Европи перед наїздами з Азії й культурне панування Москвої з боку українських учених. Втягнути Бортнянського, Гоголя, а навіть таких, як Башкірцев і т. п. до українського вкладу у загально-людську культуру, а далі згадати про українську архитектуру, ношу, танки, пісні, як і те, що світ не мав нагоди пізнати таких перлин як „Мойсей" Франка.

„Друга частина обговорила б державницькі змагання українського народу. Требаб це обговорити з історичної перспективи, згадавши за княжу добу, козаччину й відновлення української державности, а закінчити теперішним станом і нашими змаганнями. До цеї брошури був би доданий додаток про українське імя, територію України і населення. Треба Вам знати, що тут іде про пропаганду серед Американців, які мають обзнайомитися в коротенькій брошурі з нами як старим культурним і державницьким народом".

Як ми ту брошуру одержали і перечитали, дали її зараз перекласти п. Семениві на англійську мову, щоб тим чином уможливити нашому молодому поколінню та Американцям вгляд у її зміст та почути від них, що вони про неї скажуть. Але вже на самім початку ми погодилися, що треба звільнити брошуру чи книжку цілковито від пропагандивного характеру. Всі наші домагання більш політичної натури помістили ми в книжці, виданій з приводу польської „пацифікації". А тут відразу вичеркнули з брошури те все, що, хоч воно було правдиве, могло бути вразливе навіть для таких наших національних ворогів як Москалі та Поляки. Зміна характеру книжки вимагала знову більшого фактичного матеріялу, який вказував би на наші культурні осяги.

Це все вимагало пошукування нових матеріялів, а подекуди й перерібки того, що вже було. Ту працю виконав п. Ревюк.

Ми свідомі недостач цеї книжки. Але в тих обставинах, у яких приходилося їй прийти на світ, інакше бути не могло. Та маємо письменні й устні запевнення з боку Американців, які її читали, що вона є надзвичайно інтересна, а редактор видавничої спілки „Де Мекмілен Компані" пише до нас у листі, що „**it is undoubtedly an unusual piece of work**". Тому маємо надію, що наше громадянство прийме ту книжку з радістю і подбає, щоб вона опинилася в кожній українській хаті, де є молодь, тут та по шкільних і місьских бібліотеках.

„**Історії української літератури**" по англійськи для тут роджених дітей ми видати не могли, бо не було грошевих засобів на переклад і друк. Тому автор її, о. Максим Кінаш, передав її для вжитку в „Юкрейніен Віклі", де її перекладає п. Шумейко й де вона друкується частями вже від довшого часу.

(Кінець буде).

Р. Петрин.

МАЮ ДВІ.

(Оповідання).

24)

Сидір ще раз покрутився з Мариною. Коли музика затихла, посадив дівчину за столом і побіг до хати, де Настка була наймичкою. Попав на Настку саму, бо господарі пішли кудись з дітьми. Коли він несподівано увійшов у хату, Настка схопилася і хотіла втекти. Він заступив їй дорогу. Дівчина поблідла. Тільки хвилинку стояла так і приско чивши до вікна, сказала:

— Як зараз не підеш звідси, то буду кричати!

Сидір засміявся і сказав:

— Не будеш мати причини! Я лиш, ідучи попри хату, поступив спитати тебе, чому ти вже не приходиш на музики?

— Я там нікого не маю, — відповіла дівчина. — Я в сих сторонах чужа. І дівчат не знаю і жаден парубок не дивиться на мене.

— Жаден не дивиться? Жаден? Як на тебе дивиться такий як я, то ти гадаєш собі, що то жаден? Ти може ждеш, аж до тебе прийде шестерньо якийсь барон? Наймит, зарібник, тобі замало? Хоч би йому очи вилізли, позираючи на тебе, то ти скажеш, що він ніхто?

— Та що з того, що дивиться, коли дивиться не так, як треба, — відповіла дівчина. — І на мене дехто дивиться, та дивиться так як на бідну наймичку. Були два такі, що їм вилазили очі, коли позирали на мене. Та я знаю, що у них бувало на умі, коли вони так лакомо їли мене своїми очима.

— Ти може й мене рахуєш до тих двох? — спитав парубок.

— Тобі нащо се знати? Питай Марину, що вона про тебе думає!

— Се, заздрість! — погадав собі Сидір. — Вже її маю!

— Щоби Марину спитати, — відповів дівчині, — я мусів би піти на музики. Без тебе не піду, бо не маю до кого...

Парубок щиро глянув в очі дівчині. Вона опустила їх і аж по хвили сказала:

— Там є Марина. Тужно вижидає тебе.

— Дівчино, не сердь, не розбішуй мене! — крикнув Сидір. — Прискочив до Настки, обійняв її і притягнув до себе. Він шепотів до її вуха:

— Ходи на музики! По дорозі розкажу тобі, як воно буде. Тепер скажу лише стільки, що поберемося. До трох тижнів будеш моя.

— З того нічого не буде! — відповіла, важко зітхнувши. — Ти через мене втратив би хліб. Жінки свого наймита Журчан не схоче взяти до себе.

— Буде навпаки. Лиш як оженюся, задержить мене вкупі з моєю жінкою. Ходи!

Настки вже не треба було наглити. Замкнула хату, ключ лишила в сусідки, і як стояла, так пішла. Марина, котра з годину розглядалася за Сидором, дуже здивувалась, коли побачила, що він прийшов з Насткою. Марина вгадала, чому, і як се сталося. Коли по хвили Сидір і Марину хотів взяти в танець, не знайшов її. Сердита пішла до хати.

Коли по трох тижнях Сидір і його жінка Настка і весільні гості без Настиної приятельки Марини приїхали з церкви до Журчана, коло воріт стояла вдова Палажка. Побачивши її, молода весело усміхнулася і в руку ворожки всунула срібні дві шістки.

— Чи ти тямиш, що я сказала тобі, коли ви обі були у мене? — спитала ворожка. — Я сказала, що ти даш мені більше як Марина. Я вже тоді знала, що ви дві горите до одного парубка. І те я знала, що він має дві на приміті та що з тих двох тебе возьме. Я знала, до чого йде і як воно скінчиться.

Якось то, коли Сидір попав у скрині, попав на банкову книжочку. То була книжочка на зложену в банку відумерщину Федька Заберина. Сидір нераз думав про сю відумерщину і про завіщання Федька. Хотів був спекатися клопоту, та не мав нагоди до того. В селі були бідні сироти, та між ними не було поганої. Були й погані сироти, та склалося якось так, що кожда погана була з маєтком.

— Хіба питати десь в якім іншім селі?

Коли Сидір так погадав, пригадав собі хвилю, коли вперше побачив був свою Настку. Звернувся до жінки і спитав:

— В якім то селі і в котрого господаря ти була днину перед нашою першою стрічею?

— Хібаж ти не знаєш? — відповіла жінка. — У Мандири по тім боці.

— Се не була перша стріча. Я думаю про стрічу коло тої скали, що троха не вбила мене. Тоді, коли то твій господар прогнав тебе, бо твої очи збаламутили його сина. Я хотів би навідатися до нього.

Жінка видивилася на Сидора і спитала:

— Ти щойно тепер загадав вшитати його, як то було між мною і його сином?

Сидір, сміючися, відповів:

— Про завіщання довгого Федька ти вже знаєш. В нашім селі нема такої, якій ся відумерщина належалась би. Тоді, коли ми обоє йшли в світ за очи, ти сказала мені, що господар, котрий тебе нагнав, хоче знайти наймичку погану. Міркую собі, що вже має таку. Як би то ще сирота була...

— Має, має! — крикнула жінка. — Я чула, що має. Має препогану і сироту. Можеш, не питаючи, гроші вислати почтою до Матвія Чмелика в Клапові, для наймички Теклі.

— Я волів би сам поїхати, подивитися і власноручно передати. Не виключене, що та погана Текля вже відійшла. Може той син вже пішов з хати і Чмелик не боявся взяти гарну наймичку?

— Може би ти справді поїхав сам? Я хотіла би, щоби старий Чмелик і його син знали, що я добре віддалася.

Коли Сидір погадав, що Клапів недалеко Солодина, то в нього вирину ла нова гадка. Хотів довідатися, які наслідки мала його розмова з Жидом тоді, коли він втікав з свого родинного села.

— Чи люди увірили, що я став богачем ще більшим, як був мій батько? — думав.

Сидір нагадав собі Фрузю.

— Чи вона каялася, що не підождала бодай пару днів, аж покажеться, чи я справді втратив увесь маєток, чи може тільки взяв її на пробу? Чи ждала, аж Гриць вернеться з війська, чи може зараз піймала якого іншого і віддалася?

Сидір загадав свою їзду до Чмелика в Клапові використати на те, щоби скочити й до Солодина і на всі ті питання дістати відповідь. Також знайшов собі оправдану причину поступити до Солодина і побалакати з людьми. Нагадав собі ту расу курей, яку, будучи в рільничій школі, розвів був у свого батька і в цілім Солодині. Сидячи при вечери, промовив до свого господаря:

— Кури в нашім селі малу дають користь. Несуться погано і на них мало мяса. Я мому батькови дав був кількадесять покладків такої раси, що дуже добре несеться, добру вагу має і у нас дуже добре удається. Ціле село скоро побачило, яку велику користь мій батько має з тих курей. В селі всі баби стали садити квочки тільки на покладках від батькових курей і всіх когутів старої раси попродали в місті, або самі порізали і зїли. Тепер в Солодині тільки та нова раса курей. Така курка не їсть більше, як наша, а несеться за три наші, мяса має також за три. Жиди в місті рвуться за курками з Солодина.

(Дальше буде).

Бабуся: Чого плаче твій малюк ще раз повторити.

Хлопчик: Тому, що я їм моє тісточко та не хочу ділитися з ним, ось він і розревівся.

Бабуся: А деж його тісточко?

Хлопчик: Та він також страшенно ревів, коли я не хотів ділитися з ним його тісточком,

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

РАЗ КАНДИДАТ... І РАЗ ПАРТІЯ.

До начальника поліції в місті Оборн, Ню Йорк, зголосився в день виборів Кларенс Ричардсон, щоб запротестувати проти його кандидатури. Говорив він, що, прийшовши до голосування, він відкрив на листі кандидатів своє назвище як кандидата на стейтового сенатора з комуністичної партії.

Коли йому поліцай сказав, що можливо, що десь в окрузі є інший чоловік такого самого назвища, Ричардсон заявив, що він зовсім певно знає, що такого нема.

Якщо Ричардсон не помилився, то комуністична партія зробила його своїм кандидатом на важний уряд без відома кандидата. Якщо Ричардсон помилився, якщо в окрузі справді десь є ще один Ричардсон, то комуністична партія поставила людину, котрої навіть її одноіменник не знає.

ПРАВДИВІ КОРОЛІ ЕВРОПИ.

Тоді як югославський король командує армією, забавляючися з братчиком олов'яними жовнірами, в Франції помирає „король чоколяди" Меніє. Якийсь час перед ним помер в Англії великий власник кораблів, і тепер найбогатшим чоловіком Англії є „король муки" Ренк.

Це заставляє Американців шукати своїх „королів поживи". Показується, що в Америці найбільші маєтки збито не з поживи, а з залізниць, фабрикації нафти й автомобілів, з обробки дерева й заліза.

Яка не була би причина цього явища, всетаки ці королі чоколяди, королі муки, нафти, залізниць, автомобілів і міди мають нині часто більше впливу, ніж короновані голови. Короновані голови звичайно хитають головою, то вгору то вниз, то вліво, то вправо, залежно від того, як тягають зза престола шнурочками некороновані королі пива, горівки, тютюну чи мила.

ПЕНСІЇ ДЛЯ ПОЕТІВ.

Новозорганізована Американська Академія Поетів пропонує завести 8—10 стипендій для поетів, по 5,000 долярів кожда.

Це заставляє американські газети до дивних розгажань. Питаються, чи можна доброму поетови повірити таку велику суму, як 5,000 долярів на рік... Що станеться з поетом, на котрого впаде така велика несподіванка? Чи не почне він обідатися, обпиватися, з великою шкодою для своєї штуки? Словом, чи не вбємо ми поета, давши йому їсти снідання, обід і вечерю кождого дня?

Коли такі питання в устах Американців звучать як жарт, то в устах Українця вони набирають звуку терпкої правди. Справді, котрому українському поетови поталанило таке щастя, що за свою поезію він міг їсти хочби один рік правильно кождого дня снідання, обід і вечерю?

МИРОВІ ЗАЯВИ В ЧАСІ МИРА.

В англійській палаті лордів лорд Понсонбі, що зачисляє себе до партії праці, заявив підчас дебати над законом про війну, що на випадок війни він буде робити все, що лежить у його силах, щоб розбудити в масах невдоволення з війни.

У той самий день у місті Трой, Ню Йорк, д-р Джеймс Л. Мідер, президент Колегії Росела Сейджа, заявляє на святі перемиря, що він ніколи не буде піддержувати ще одної війни.

Цікаво буде побачити, що скажуть ці апостоли мира, коли їх краї справді підуть до війни. В часі мира таксамо легко обіцювати непримирну опозицію до війни, як легко обіцювати безмежну відвагу на полі бою.

О. Д. В. У.

ВІДДІЛ О. Д. В. У., Ч. 10 І „ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ" О. Д. В. У. В НЮ ЙОРКУ

—: відограють :—

комедію в 3-ох діях В. Мартиневича, п. н.:

ГРІХИ МОЛОДОСТІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1934 Р.

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 217-219 EAST 6th ST., NEW YORK, N. Y.

Для цікавих ось коротка цього всього історія: Двох старших панів мають за собою „гріхи молодості", які в особі непобажаного сина зявляються в їхньому домі та „мстяться" на них перед дуже моральною жінкою одного з них. Кожний з них думає, що він є батьком сина. Наївшись страху чимало, „грішники" переконуються, що небажаний син, який загостив до них з візитою, не має нічого спільного з їхнім молодечим бурлакуванням, бо виходить наверх, що він має свойого батька, який до нього признається.

Комедія ця буде грана перший раз в Ню Йорку. Її виставлено з незвичайним успіхом в інших місцях.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ!

Початок в годині 7:30 ввечір. —:—:—: **Вступ 50 центів.**

263 **Комітет Вистави.**

УВАГА! МАНЧЕСТЕР, Н. Г.! УВАГА!

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ ВІД. 178 У. Н. СОЮЗА,

—: що :—

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1934 Р.

в годині 2-гій пополудні в галі церковній

— відбудуться —

ЗБОРИ

на котрі приїде головний предсідник У. Н. С., М. МУРАШКО.

Всі члени мають явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Також будеться принимати нових членів, старших і дітей.

Василь Петрів, предс. **Йосиф Петрик**, кас. **Юрій Датків**, секр.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

при українській католицькій церкві, та при співучасти Українського Демократичного Клюбу

:—: улаштовується :—:

СИЛАМИ ХОРУ „БОЯН" І ХОРУ РІДНОЇ ШКОЛИ „ЛУГ"

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

З КОНЦЕРТОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1934 Р.

В САЛІ ЦЕРКОВНІЙ, 30 EAST 25th STREET, BAYONNE, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ 25 центів.

Святочний реферат виголосить д-р С. Демидчук.

Перед концертом в годині 6-тій відправиться в Церкві ПАНАХИДА за наших Героїв і Героїнь, які поклали своє дороге життя в боротьбі за волю України. Принагідну проповідь виголосить о. І. ЗАХАРКО.

На це пропамятне **СВЯТО** запрошується всі місцеві організації. В цей день треба забути за всі свої дрібничкові ріжниці льокального характеру, а явитись громадно, бо тим причинимося до кращої помочі нашим інвалідам, та й покажемо, що вміємо зрозуміти наші спільні громадянські інтереси, котрі є важніші від місцевих — **Комітет.** 263

ПОЗІР! ПАСЕЙК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ В ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

:—::—: відсвяткує :—::—:

ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ

:—::—: який влаштовує :—::—:

ХОР ПРИ УКР. ГР.-КАТ. ЦЕРКВІ СВ. О. НИКОЛАЯ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1934 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 212 PRESIDENT ST., PASSAIC, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ 35 ц., діти 15 ц.

Дірігент п. С. Грабар. — Акомпаніямент пяна п-на Г. Сай.

Дуети відспівають п-ни А. Шипош і М. Адамс.

Скрипкове сольо відіграє п. Й. Молодович.

Проситься всіх Громадянок і Громадян місцевих і позамісцевих до численної участи в цім великім концерті. — **Комітет.** 263

ПОЗІР! ПАСАЙК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

спільно з національними товариствами: 18. від. О. Д. В. У., 182 і 97 від. У. Н. С., Братством св. Николая, 135 від. У. Н. Помочі, Горож. Клюбом, сестрицтвами, скавтами і Хором ім. Лисенка

:—::—: уладжує :—::—:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

ПОЛУЧЕНЕ З СВЯТОМ ГЕРОЇВ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1934 Р.

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛИ, 45-47 HOPE AVENUE, PASSAIC, N. J.

Початок точно в год. 7.30 ввечір. — Вступ 40 ц., діти 15 ц.

В програму входять: **точки хору ім. Лисенка, шкільний хор, хор мол. сестрицтва, соля, дуети, деклямації і точки музичні. — Святочну промову виголосить п. ОМЕЛЯН РЕВЮК, редактор „Свободи" і ін. бесідники з О. Д. В. У. — Хори під управою о. С. Мусійчука. — Пяно акомпаніямент в руках панночки Ірисі Мусійчук.**

Цього дня зараз по Сл. Божій в зг. Церкві ПАНАХИДА за поляглих українських жовнірів-героїв з промовою.

Брати і Сестри — Укр. Націоналісти! Нехай нікого з вас не бракне на концерті і панахиді! Пошануймо память героїв, Свято Укр. Державности, а тим самим поможім в нашій визвольній боротьбі. 263

УВАГА! ЙОНКЕРС І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ МІСЦЕВИХ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ

—відбудеться—

Святочний Концерт

В ПАМЯТЬ 16-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1934 Р.

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ.

Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ вільний.

В концерті беруть участь: **церковний хор „Боян", хор діточий, скрипак Володимир Квап і деклчматори.**

Святочний реферат виголосить знаний бесідник адвокат **М. Пізнак** з Ню Йорку. 263

З ДНІВ СЛАВИ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ.

(Уривок зі споминів 1919 року).

Одної неділі в червні 1919 року 13 сотня 13 куріня 1-шої сокальської бригади по завзятому бою коло міста Золочева перша входила в місто Золочів. Саме місто було ще оповите ранньою мракою, і коли перші проміні сходячого сонця освітили місто зі сторони Вороняк, 13-та сотня гордо вмаширувала до міста. Хоча ще був ранок, то українське населення виринуло за місто на привитання своєї армії. На стрільців 13-тої сотні посипалися цвіти. Піднеслись оклики „Слава". За хвилю пробудився цілий Золочів і все виринуло на вулиці, щоб привитати своїх дорогих стрільців, тимсамим і свободу, бо ще вчора катували їх ляцькі наїзники. Коло години 9 відізвалися дзвони української церкви, які скликали вірних, щоб помолитися за освободження. Того дня місто Золочів прибрало було характер великого свята. Всі доми й установи були удекоровані українськими прапорами. Ця хвилина тоді пережитого неодному лишиться раз назавжди. Це найкращий спомин з моєї участи в нашому визвольному зриві.

Цього самого дня 13 курінь лишив місто, бо наступав далі за ворогом. Ми прямували по лінії Шкварява — Красне — Львів. По малій сутичці курінь прийшов під село Шкваряву, де заняв позицію за малим фільварком. Наша артилерія уставилась в саді цього фільварку, майже зараз за нами. На другий день рано наша артилерія, хоч дуже обмежувалася в стрілянню, бо не було звідки взяти стрілен, почала сильний вогонь на ворожі позиції, які були недалеко нас. Під охороною нашої артилерії 13 сотня почала наступ на село Шкваряву. За хвилю цілий 13 курінь, якого сотні розсипалися в розстрільну, почали йти наперед і підсуватись чимраз ближче під ворожі окопи, в яких було повно французьких скорострілів ріжного типу. Коли наші сотні опинилися в отвертому полі, вже близько польських окопів, тоді Поляки відкрили на нас зі скорострілів барабанний вогонь. Також відізвалась ворожа артилерія, а зглядно артилерія французька, яка сипала на нас великі екразитові стрільна, що тріскали з великим шумом. Наші стрільці, які заледви мали по кілька набоїв у кишенях, не стріляли, але вперто, помалу, по одному посувались дальше вперед, чимраз ближче під ворожі окопи. Нараз Поляки почали вже помалу посуватись назад, втікаючись до якогось поблизького села. Наша сотня в погоні, знайшлася знову коло фільварку вже другого села. Тут нас захопила ніч і командант сотні рішив зачекати до ранку для дальшого звязку з курінем.

Над ранком зявилася кухня якоїсь іншої сотні, яка не могла віднайти своєї сотні, й рішила зварений обід видати нашій сотні, яка не їла вже два дні, бо наша кухня лишилась далеко позаду. На кухні сидів ранений стрілець якоїсь іншої сотні, який був поцілений ворожою кулею в саме праве око; куля, лишаючись у голові, спаарліжувала і друге око і він нічого не міг бачити. З болю цей стрілець жалібно стогнав і це так якось прикро поділало на стрільців нашої сотні, що вже зреклись обіду, а чимскорше відіслали раненого стрільця враз з кухнею до перевязочної стації за фронтом.

Пополудні на лівому крил вивязався великий бій, бо на цьому відтинку Ляхи старались перервати нашу лінію, наступаючи в значному числі. Наша сотня скоро приготовилась до оборони, як нараз прийшла вістка, що ліве крило почало відступати. Нараз і перед нами показалась ворожа густа розстрільна польських Янтків. Наш сотник приказав відворот і ми почали подаватись назад, при чому ранено кілька стрільців.

На другий день ми вже обкопались у якомусь житі, чекаючи дальше якогось приказу. Нараз зявилась нова більша сотня, яка прийшла на підмогу для нашого куріня. Рівночасно прийшов наказ знову наступати, щоб відібрати втрачені позиції.

Старшини, які прийшли від курінного команданта з наради, кожний попровадив свою сотню в означене місце, щоб за хвилю кинутись наперед. Цілий курінь, при допомозі цієї сотні, почав наступати. Поляки добре обкопались на поблизьких горбах. Маючи подостатком всякої зброї, довго держали нас, що ми не могли посуватись. Нараз наша артилерія почала вдучно обстрілювати ворожі гнізда скорострілів і тимсамим ми почали крок за кроком посуватись наперед. Поляки, бачучи наших стрільців близько своїх окопів, почали втікати і багато з них дісталися в наші руки. Вони, з перестрахом тримаючи руки вгору, просили, щоб їм дарувати життя. Також полонили ми одного старшину, який не міг утікати. Полонені були добре вдягнені у французькі однострої, як також заосблені в ріжну зброю французького виробу.

Втрачені позиції відобрано. Зараз почали збирати ранених і вбитих наших стрільців. Ранених чимскорше відсилано до поблизького села. Пізніше відбувся похорон стрільців, які положили своє найкраще молоде життя на вівтар своєї дорогої Вітчини.

Іван Кльоц,
Ірвінґтон, Н. Дж.

УВАГА! — ТРЕНТОН, Н. ДЖ.!

СПІВАЦЬКЕ-ДРАМАТИЧНЕ ТОВ. БАНДУРИСТ

при Укр. Правосл. Громаді

улаштовує представлення

в память столітніх роковин уродин Ю. ФЕДЬКОВИЧА

ЮРКО ДОВБУШ

драма в 5. діях і 6. відслонах, зі співами і танцями, твір Ю. Федьковича

В НЕДІЛЮ, 11. ЛИСТОПАДА

(SUNDAY, NOVEMBER 11, 1934)

НА ГАЛИ PADERATZ HIEL'S

на Whittaker Street, Trenton, N. J.

Святочний реферат виголосить о. П. Білон. — Підчас павз на гали гратиме струнна орхестра під управою Л. Гомнес.

Українці! Славний наш поет і письменник Ю. Федькович написав цікаву драму „Юрко Довбуш", яку з запертим духом будете бачити на сцені. На це представлення запрошуємо всю трентонську громаду та доооколичних громадян з Філаделфії і Бристол.

Початок в год. 6-тій ввечір, Вступ 35 ц. (два перші ряди по 50 ц.). Діти по 10 центів.

В ту неділю в Укр. Прав. Церкві, по Богослуженню відправиться Панахида по бл. п. Ю. Федьковичеві.

УВАГА: **В неділю, 25. листопада на гали 18 Woodland St., Листопадов Свято.** — КОМІТЕТ. 263

Сила привички.

Професор (до нареченої, з якою цілується): А тепер прошу щераз повторити.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Повідомляється урядників і членів скрентонських відділів, які брали участь в 40-літнім ювилею У. Н. Союза, і тих членів, які ще мають гроші за тікети, щоб прийшли на **ЗБОРИ в суботу ввечір, 10. листопада 1934 р., до Українського Горожанського Клюбу, 414 7-ма улиця.** На цих зборах мусить викінчитися замкнення рахунків і розвязати ювилейний комітет. 263

М. Камінський,
голова комітету.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Концерт у память героїв ОУН.

Від ряду літ „ОДВУ" ч. 9. уладжує при співучасти цілої української громади свято поляглих героїв — українських революціонерів. В неділю, дня 21 жовтня б. р., відбулося теж таке свято. Парох, о. М. Кузів, відправив панахиду, при якій співав хор під управою дяковчетеля Й. Заяця. В Церкві були присутні майже всі члени „ОДВУ" ч. 9, які зложили лепти на світло в память поляглих героїв.

В год. 7.30 вечором у просторій галі Українського Народнього Дому розпочався концерт. Перед сценою висів образ наших поляглих борців-героїв, між яким виднів бл. п. Ю. Головінський, бувший краєвий командант У. В. О., вбитий Ляхами в підступний спосіб. На галю зійшлись громадяни, які заповнили всі місця.

Програма концерту була ріжноманітна. Вступне слово виголосив о. М. Кузів дуже зворушаючо. Закликав громадян до пошани наших героїв. Взивав любити український нарід і Україну так, як любили їх ті наші борці. Хотяй ми далеко від України, казав о. Кузів, то памятаймо, що ми діти України. Вчіть своїх дітей любити Україну, бо хоч вони тут роджені, то в їх жилах пливе українська кров. Плекаймо духа Богдана Хмельницького, Полуботка й Мазепи, бо доки житиме їх ідея, доти ми будем жити.

По промові о. Кузіва укр. церк. хор під проводом п. Заяця відспівав „Ви жертвою" і „За Україну". Ученик Семен Оринич віддеклямував „Стрілецькі кости".

Народні пісні на скрипці відограла панна Юлія Оринич, а акомпаніювала на пяні панна Стефанія Корняк. По хорових піснях виголосив реферат про культ героїв гром. Іван Пігуляк. Бесідник переповів про неволю українського народу від найдавніших часів. Говорив, як вороги виховали при собі яничарів, як ми не підготовились до великого зриву і як тепер знайшли правдивий шлях народньої революції. Тому, казав бесідник, плекаймо ідею революції, шануймо героїв і будьмо жертвенними. Нарід з такими героями як наш Плахтина, як Білас і Данилишин — не може згинути. Вони в обличу смерти кидали Ляхам визов, таврували їхні звірські поступки і з погордою до них відважно йшли на смерть. Всім нам треба йти їх слідами. Тому всі ми повинні належати до революційних гуртків, що плекають духа героїв.

Знову виступив хор, а деклямував п. М. Дзєдзюх.

Кінцеве слово забрав гром. Г. Туркевич. Говорив між іншим таке: Під напором переважаючих ворожих сил наша Українська Армія була змушена перервати бій. Вороги раділи. Думали, що знищили нас та що знову будуть спокійно панувати на наших землях. Та помилились, бо осталі при життю борці, не маючи змоги протиставитися силі ворогів, пішли в підпілля, бо це найліпший спосіб боротьби для поневоленого народу. Як бачимо, в підпіллю вже виросла сила, яка завдає ворогови шкоду. Час від часу падають ворожі голови. А ворог супроти них безсильний. Тому, щоби приспішити наше визволення, ми повинні і мусимо попирати революційну боротьбу і революційний провід.

Святочний концерт закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

При кінці зазначу, що хор, під проводом дякоучителя Й. Заяця, вивязався добре, бо присутні нагороджували кожний виступ бурею оплесків. Також оплескували деклияматорів і бесідників.

Присутній.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. листопада, в годині 12-тій вполудне, в церковній сали, при Оклей і Райс вул. Тому, що є важні справи до вирішення, то проситься усіх членів явитись на збори. Хто має нових кандидатів зволить зголоситись до секр. по ближчі інформації. — Іван Карпа, пр.; Дмитро Кузьма, кас.; Тарас Шпікула, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих члениць, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 11. листопада, в годині 3-тій пополудни. Просимо члениць прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Просимо тих, котрі ще не стоять в ніякій організації, прийти на мітінг і вписатись самим і свої діти. Хто хоче змінити свою грамоту, нехай принесе стару грамоту на мітінг. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости. — Олена Скробач, предс.; Марія Мельник, кас.; Софія Гунька, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. листопада, в годині 2-гій пополудни, в Укр. Горож. Клюбі, 414 — 7-ма вул. Проситься всіх членів прибути на ці збори в означений час. Довгуючі члени нехай постараються вирівнати свої вкладки. — Р. Рубльовський, секр.

ВАЙТСТОВН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що надзвичайний мітінг відбудеться в суботу, 10. листопада, в годині 8-мій ввечір, в домі тов. М. Олексьова, 151-19 14-та Евеня. Проситься всіх членів прибути, а котрі ще не змінили своїх старих грамот, то прошу принести їх на мітінг. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Мих. Баран, предс.; Іван Голашецький, кас.; Мих. Дзирський, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться в неділю, 11. листопада, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі. Присутність кождого члена конечна, бо є важні справи до полагодження. Хто з членів довгує більше як 2 місяці, нехай конечно прибуде на мітінг, бо в противнім разі буде суспендований. — Лука Благітка, предс.; Гр. Забитко, кас.; Гр. Стеців, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. листопада. Тому, що є важні справи, проситься всіх членів явитись. Ті члени, що довгують за вкладки, коли не являться на збори і не вирівнають своїх залеглостей, нехай не будуть здивовані, коли прочитають своє імя між суспендованими. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Микола Ю. Сеник, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 11. листопада, в год. 2-гій пополудни, під ч. 847 Н. Френклин вул. Взивається всіх членів прийти точно на час. Всі члени, котрі ще не перейшли до реформи, хай принесуть свої старі грамоти на ці збори. — С. Гвіздь, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в годині 7:30 ввечір, в гали церковній. Проситься членів прийти на збори на час. Члени, котрі довгують до Товариства, нехай свій довг вирівнають цього місяця, бо рахунок за цей рік кінчиться в листопаді. Комітет здасть звіт з 40-літнього ювилею У. Н. Союза. — Іван Ґлива, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Повідомляється членів Бр. св. Петра і Павла, від. 27, що мітінг відложений тому, що в неділю, 11. листопада будемо обходити 40-літній ювилей У. Н. Союза. Тому мітінг відбудеться 18. листопада. Проситься всіх членів явитись на мітінг. — Я. Гураль, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в суботу, 10. листопада, в годині 7:30 ввечір, в гали під ч. 724 Лінард вул. Кождий член має явитися на тім мітінгу, бо є важні справи до вирішення. Також має кождий член взяти свої тікети на баль. — І. Довгун, предс.; Д. Багрій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком є кождого члена явитись на цих зборах в означений час, бо є важні справи до вирішення, а іменно те, що незадовго відбудуться вибори уряду тов. Дністер на 1935 рік. Сповніть своє завдання і приводіть нових членів до Тов. Дністер і У. Н. Союза. Не явившийся член на ці збори підлягає карі після статута. — Ілія Гузар, голова; Яків Вайнер, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в суботу, 10. листопада, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Проситься членів прийти на час і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Е. Парницький, фін. секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 20. жовтня помер **Петро Демкович,** член бр. св. о. Николая, 183 від. У. Н. Союза Покійний родився дня 7. червня 1879 року в селі Добра, сяніцького повіту. До У. Н. Союза вступив 1908 року Прожив 55 літ. Похорон відбувся дня 24. жовтня. На похороні явилися члени братства. Але було теж дуже багато Українців і чужинців. Покійний був добре знаний, бо прожив тут 30 років. Покійний був щирим Українцем і ніколи не відмовив жертви на народні цілі, хоч мав великі видатки на родину, яка складалася з 7 синів і одної дочки. В. Й. П.

П. Бабяк, секр. 183 від. в Шікаго.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляю, що 1-ша Сотня Чорноморської Січи змінила свій льокаль з під ч.: **217-219 E. 6th ST.** на **79 ST. MARKS PL., NEW YORK.** Льокаль міститься на І. поверсі. 261,3-4

Сотник Іван Перчишин.

У СТОЛИЦІ ЮГОСЛАВІЇ.

Ще й сьогодні є два Білгороди: передвоєнний, що був скромною столицею невеликої Сербії, та повоєнний, що став головним містом великої держави: Югославії та найважнішим містом усього Балкану. Перед війною Білгород мав усього 100,000 населення, сьогодні, після двацятьох літ, той сам Білгород має майже 400,000 населення. А коли рахувати передмістя Землин і Панчево, які сполучені з Білгородом мостами на ріці Саві та Дунаю, тоді матиме всього населення пів міліона.

Перед війною мав Білгород нафтове освітлення, бо нафту купували дешево в сусідній Румунії. Після війни завели електричне освітлення, хоч Німеччина на рахунок репарацій мала вже завести газове освітлення.

Та не всюди Білгород технічно такий новітній. Трапляється, що на проході все ще побачите й старий, східній Білгород. Так нпр. ідете зразковою асфальтованою рівнесенькою вулицею, а звернете в бічну вулицю, то знайдетеся на викладаній нерівним камінням „турецькім" вулиці. Коли ідете такою вулицею, то, як то кажуть, мало печінки вам не пообриває. Подивляєте сім- чи вісім-поверховий дім, а біля нього, всього яких пятьдесять кроків: одно-поверховий не дім, а буда, а побіч іще страшніша рудера. Та з дня на день зникає цей старий, хоч щоправда дуже романтичний Білгород, а уступає місце новітньому Білгородови. Чимраз більше гарних вулиць перериваних травистими площами. Найгарніша вулиця Олександрова, простісенька, йде під гору. Тут є новий будинок технічної школи, що є гордощами всього Білгороду, бо то найбільший будинок на всьому Балкані! Побіч нова церква. Це новий Білгород. Та підете всього кілька кроків далі й побачите гарний будинок у передвоєнному стилі. Та в ньому порожні вікна, в ньому тиша. Це скупштина (парлямент). Вже довгі роки цей будинок стоїть неготовий. Бо його не потребують.

Перед війною Білгород був столицею держави, що мала одноціле населення. Тепер він став столицею держави з мішаним, хоч спорідненим населенням. Крім того в Білгороді багато чужинців. У Білгороді багато Німців, Мадярів. А книжок багато бачите по книгарнях, друкованих не лише кирилицею, але й латинкою. Таксамо побачите написи латинкою на торговлях і банках, бо багато тепер у Білгороді Хорватів. Бачите теж чимало Босняків з околиць Сараєва й Турків з південної Сербії. Багато тут теж російських емігрантів, бо, як відомо, до Сербії схоронилася колишня Врангелева армія. Вони понайбільше служать за шоферів, або послугачів у гостинницях (вейтерів).

ПОЛЬСЬКИЙ ЧУДАК ІЗ НОВОЇ ЗЕЛЯНДІЇ.

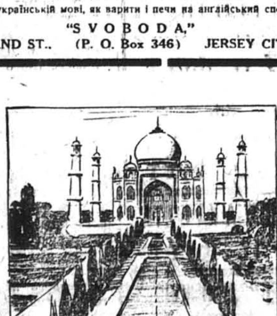
До Польщі приїхав із Нової Зеляндії Монталь-Потоцький, син графа Потоцького, що тому кількадесять літ виемігрував із Польщі. Той Новозеляндець, Монталь-Потоцький, то неабиякий собі чудак. Ходить у туніці вишневого коліру. Гостив він кілька місяців у власника великої посілости та перегонової стайні Вацлава Дашевського.

Раз Потоцький сказав Дашевському, щоби дав йому білого коня, бо хотів поїхати на Литву, щоби зголосити претенсії до литовського престола. Дістав того коня та вправлявся на ньому в їзді. Та одного дня Потоцький разом з конем упав у воду. Як вернувся до дому, докоряв Дашевському, що він змовився з конем, щоб зробив йому (Потоцькому) такий злобний жарт.

Ще інші були між обома непорозуміння. Дашевський не хотів дозволити, щоб Потоцький приймав у себе пані, які масово до нього зголошувалися. Тому Потоцький приймав ті пані в недалекому ліску. Раз Потоцький та Дашевський голилися в купелі. Прийшло між ними до суперечки. Потоцький кинувся на Дашевського з бритвою. Тоді Дашевський поклав собі новозеляндського графа собі на коліно та дав йому 25 тростин.

Потоцький віддав справу до суду. Дашевський зізнав, що до суперечки прийшло між ними тому, що Потоцький не хотів забратися з його хати.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (112)

Треба було подорожувати кілька днів, заки Патриція і її приятелі добились до столиці Індії. По дорозі, сповняючи одно з найщиріших бажань Патриції, вони поїхали автомобілем до Агри, щоб оглянути один з найкращих будинків світа, славний Тадж Магаль.

Під мурами міста вона вперше побачила прегарний мавзолей, що виглядав на овиді немовби хмара опалевої краски. Пізніше, коли повний місяць освітив його алябастрову красу, Патриція викралася з дому до запашних городів.

Коло срібного ставку знайшов її Роджер Сесил. Зачарована красою, Патриція думала про невмирущу вірність, що заставила була шаха Джеґана збудувати цей гробовець для своєї улюбленої жінки. На хвилю обоє вдивлялися в чаруючу красу.

Потім молодий Англієць перервав мовчанку. Хоч він не пробував її обняти або поцілувати, Патриція здрігнулася, коли почула його палкі слова любови. Її серце забилося скоро й вона не мала відваги промовити слова, коли він говорив до неї шепотом: „Я тільки прошу вас обіцяти стати моєю жінкою".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ